

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-tőzsdéjében. Ujvidéken: Schaffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földmiveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félfévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Báró Vojnits István a kerületében.

(Mezey Zsigmond ünneplése. — Érdemrend átadása.)

Fényes ünnepség színhelye volt a napokban Kiskér, Óverbász és Kula. Mind a három helyen megjelent báró Vojnits István v. b. t. t. orsz. képviselő, akij a szeretet minden szép jelével halmozta el. Báró Vojnitsot a leutazásra egyrészt régebben tett ígéretének beváltása, másrészt pedig Mezey Zsigmond kulai kir. közjegyzőnek, mint egy tekintélyes társaskör elnökének, valamint az Óverbász községi közgyám ünneplésére indította. Természetes, hogy báró Vojnits ezt az alkalmat főhasználta arra, hogy választóival kerületbeli ügyeket megbeszéljen s egyes aktuális kérdések végrehajtása iránt a hivatott tényezőkkel tárgyaljon.

Az ünnepségről a következőket jeleltük

saját tudósítónk:

Kiskér, 1911 nov. 16.

E hó 15-én ünnepe volt Kiskér községnek. Báró Vojnits István v. b. t. t., a verbászi kerület közszeretében álló orszgy. képviselője beváltotta a mai napon azon ígéretét, hogy Kiskér községet a választókerület valamennyi községei között legelőször fogja meglátogatni. Képviselőnk határozott kívánságára előlítottunk mindenféle zajos ünnepélyes fogadtatástól, azért az egész ünneplés kedélyes, szerény, de azért bensőségteljes volt.

Báró Vojnits István, dr. Buday Pál, a járás főszolgabírája, dr. Récsy Ede és dr. Hilkene Lajos kíséretében reggel a fél 8 órai vonattal érkezett meg községünkbe. A község háza előtt a választó polgárok teljes számban összegyűltek és a községi előjáróság élén a község jegyzője Korbai Pál fogadta és üdvözölte néhány szívélyes szóval képviselőnk, aki az egybegyűlt polgársághoz rövid, de igen szívélyes beszédet intézett, melyben biztosította a lakosságot arról, hogy Kiskér ügyeit mindenkor szíven fogja viselni és tőle telhetőleg pártolni.

A községi képviselőtestület ülésén azután a község orvosa, a munkapárt helybeli elnöke, dr. Schmidt Oszkár üdvözölte az illusztris vendéget a képviselőtestület nevében. Itteni választásban a kegyelmes ur kifejtette, hogy a községnek mint a multban, úgy a jövőben is mindenkor őszinte barátja és pártfogója lesz és befolyását minden alkalommal a község javára érvényesíti.

Miután a gyűlés befejeztével az egyes községi lakosok ügyes-bajos dolgait meghallgatta és az illetőket jóakaró tanáccsal ellátta, megjelent déliben a tiszteletére rendezett 100 terítékes diszközében.

A bankett foiyamán a helység köztisztelőiben és szeretetben álló lelkésze, Jahn Jakab köszöntötte fel, a politikai és hitközség, valamint a választópolgárok nevében a körükben megjelent illusztris vendéget. Beszédében a jelenlevők nevében őszinte örömeinek adott kifejezést a fölötte, hogy báró Vojnits a választókerület összes községei közt legelső sorban Kiskért tüneltette ki látogatásával, mint oly községet, mely nagyrabecsült képviselőnk támogatására leginkább rászorult, s mely a multban sok viszontagságnak és küzdelemnek volt kitéve. Biztosítja ő excellenciáját, hogy az egész választókerület büszke arra, hogy ily magas állású és őfelsége által a legutóbbi időben fényes kitüntetésben részesült férfiut képviselőjének vallhat. A jelenlevők nevében kéri a körükben megjelent képviselőnk, hogy mértékadó szavával és nagy befolyásával kegyeskedjék úgy a politikai, mint a hitközség ügyeit tőle telhetőleg pártolni és községünk javát előmozdítani. Hálás köszönetet mond szeretett kép-

viselőnknek, hogy befolyásával lehetővé tette a verbászi ókéri műút kiépítését. A jövőre nézve előadja a községnek legfőbb kívánságát és kérését, hogy a vasuti állomás és a vasútra vezető műút kiépítésének keresztül vitelében is nyújtson nekünk segítő kezét és kövessen el minden lehetőt a község e fontos tervének megvalósítására. Biztosítja, hogy az egész választókerület rendületlenül bizalommal van iránta és meg van győződve, hogy ő nagyméltósága az elvállalt mandátum értelmében a munkapárt zászlójának a jövőben is dicsőséget fog szerezni. Kéri a Mindenhatótól, hogy nagyrabecsült képviselőnknek erőt, egészséget és kitartást adjon, hogy még sokáig működhessek hazánk javára, kerületünk és községünk boldogulására.

Báró Vojnits István válaszában kiemelte, mennyire örül, hogy a polgárság őt e látogatása alkalmával igaz örömmel fogadta és biztosította a községet, hogy úgy polgári, mint egyházi ügyekben, valamint az egyesek magánügyeiben is mindig szeretettel és igaz barátsággal fogja befolyását érvényesíteni a közjó javára.

Miután még Zimmermann Mihály és Meszik Péter helybeli tanítók a megjelent idegen vendégeket elítették, Kohuth Mihály helybeli áll. isk. igazgató emelkedett szólásra, megköszönvén báró Vojnitsnak és kíséretének a körükben való megjelenést és kérvén magas vendégeinket, hogy tartsanak meg minket szíves emlékeztetőkben és hathatós pártfogásukban és örvendeztessenek meg a jövőben is kitüntető látogatásukkal. Ezzel a közebed véget ért és magas vendégeink d. u. 3 órakor tovább utaztak Óverbászra.

A sikeres rendezést a legnagyobb elismerés dr. Schmidt Oszkár orvost, az itteni munkapárt népszerű elnökét illeti.

(k. m.)

Óverbász, 1911 nov. 17.

Lélekemelő ünnepe volt e hó 15-én Óverbász község lakosságának s vele az egész vármegye gazdaközönségének is. Ekkor tüzték fel ugyanis Brust János közgyámnak 20 évi önzetlen, lelkiismeretes közszolgálatáért fényes királyi kitüntetését, az arany érdemkeresztet. E kitüntetés valóban érdemes, derék embert ért, ki egy becsületes munkás életet át mindig csak dolgozott, mindig csak jót akart, s szüntelen saját anyagi áldozata árán is önzetlenül szíven hordozta s képviselte az árvák ügyét. Ez érdemét csak öregbíti az a tény, hogy Brust János egyszerű földmives ember, kit bár nem ékesít az iskolák diplomája, de százszor jobban disziti az az ékesség, melyet Isten szabad ege alatt a természet ölen munkálva saját magából fejlesztett ki: a szív jósága s a lélek nemessége ez. Szívesen tapsolunk és gratulálunk azért kitüntetéséhez, s tapsolunk és gratulálunk annál inkább, mert így látjuk egészséges demokratikus irányát társadalmunknak s kormányzatunknak, ha az igazi érdemet nemcsak a születés vagy hivatalbeli előkelőségeknek ismerik el, hanem a nép egyszerű, de értékes fiaiban is.

Ha a nagy Rómában a legfőbb méltóságra el tudták hívni az ekeszarva mellől Cincinnatust, válogassuk mi is ki születés, rang, polgári állás tekintete nélkül a legderékabbakat s azokat tüntessük ki. Ez a jövő egészséges, biztos fundamentuma lesz.

E gondolatokat valóban fenkölt érzéssel megértette kerületünk szeretett kiváló képviselője báró Vojnits István v. b. t. t. s megjelenésével Brust János ünnepét kettős ünnepé avatta. Fél négy órakor érkezett meg Óverbászra a kerületét járó képviselő Kiskérről. Kivüle megjelenésükkel tisztelték meg ez ünnepséget, a vármegye népszerű főispánja ifj. Vojnits István, Skultety Ferenc alispán, dr. Frank árv. elnök és dr. Deák Béla vármegyei főügyész. Eljöttek ünnepelni még Schneider Károly és dr. Récsy Ede a kerület munkapárti elnöke.

Az ünnepség az óverbászi község háza nagytermében folyt le, mely ezuttal kicsinyek bi-

zonyult. A szép közönség lelkes éljenzéssel fogadván bevonuló képviselőjét s miután dr. Buday Pál főszolgabíró elfoglalta az elnöki széket.

Róthi Béla óverbászi evang. lelkész magas szárnyalású magvas beszédben üdvözölte a megjelent vendégeket. Ünnepre gyűltünk — úgy mond — tanácsterünkben nem ügyek tárgyalására községünk javára. Ünnepe ez, mert szívünk, lelkünk felszabadulva a mindennaposágtól visszatérintünk a multra s annak eseményeire. Örömmel és hálával emlékezhetünk vissza s a jövőre ebből erőt gyűjthetünk, hogy tovább dolgozhassunk a nemes céljaink érdekében. Üdvözli az ünneplést, aki működésével ilyen szép elismerést nyert. — Üdvözli a főispánt, aki szívvel-lellekkel dolgozik a megye érdekében, üdvözli az alispánt, aki először hozzánk jött. Üdvözli dr. Deák Bélát is. Legszívélyesebben üdvözli az árvaszék elnökét majd pedig dr. báró Vojnits István képviselőt üdvözli, aki mindenkor legjobb jöltevőnk, legjobb atyánk, aki örömmünkben és bánatunkban is részt vesz. (Lelkes éljenzés.) Végül üdvözli az összes megjelent vendégeket.

Utána dr. Buday főszolgabíró előadta, hogy dicsőségesen uralkodó királyunk a polgári éretnyek jutalmazására arany érdemkeresztet tüntette ki Brust János óverbászi lakost közgyámot. Ennek feltüzésére gyűltek össze, ajánlja azért, hogy Kiltz Henrik vezetése alatt Bajatz Gyókö, Bécs Henrik, Gébal Kristóf hívják meg az ünneplést.

Harsány éljen fogadta a terembe lépő szép szálas, még javakorban levő férfit. Előlépve dr. Buday főszolgabíró a következő beszéd kíséretében tűzte mellére a szép kitüntetését: Kedves Barátom! Husz év óta működöl nemesen, önzetlenül közhivatalodban s ime az Ur meghallgatta az árvák imáját: a becsületes munka most elnyeri méltó jutalmát. Én azt kívánom, hogy úgy élj ezután is, mint eddig étél s viseld egészséggel, viseld Isten áldásával időtlen időkig e szép kitüntetését.

A formás kis beszéd mély hatást tett úgy az ünneplőkre, mint a jelenlevő közönségre.

Dr. Balogh Dezső tartott azután magyarul és német nyelven szép üdvözölő beszédet. A nemzet élete hasonlít fejlődésében egyes ember életéhez. Amint az ember különböző életkorában megvan a maga sajátos szeretet tárgya, úgy minden kornak megvan a maga Istene. Korunk jelszava a munka: ennek jegyében dolgozott egész életén át Brust János s így méltán érte e kitüntetését.

E gondolatkörben mozgott Leszkovács Mileta közismert szónok, szerb nyelven szónoki hévvel előadott szép beszéde.

Ügyesen kiélezte Leszkovács beszédében, hogy az ünneplést egész életében a kötelesség embere volt. Ezért büszkén nézhet vissza az elmúlt 20 esztendőre. A tisztia lelkiismeret jóváhagyó szava zárhatja le minden jó tettét, melyet az érdek érdekében végzett. Büszke lehetne ilyen hivatalnokára akarmelyik község s ő csak örvendeni tud, hogy az igazi polgár éretnyt a legfelsőbb helyen is észreveszik és kítüntetik.

Szerb polgártársai nevében melegen üdvözölte az ünneplést, megköszönte szíves részvételüket a megjelent méltóságoknak s azzal a jókívánsággal végezte, hogy hordja sokáig büszkén a polgári éretnyek e megbecsülését.

E szép üdvözölő beszédek után magára az ünneplőkre került a sor. Felállva tisztos, szép alakjával, Brust János kivált környezetétől s egyszerű, kezesetlen szavakkal szívhez szólóan köszönte meg kitüntetését s az egész ünneplést: Kedves beszédét itt egész terjedelmében közöljük:

»Kegyelmes, méltóságos, nagyságos és tekintetes urak. Kedves polgártársak. Nem találok kellő szavakat mély hálám kifejezésére azon nagy kitüntetéséért, amelylyel szolgáljuktat, csekélysemet kegyesek voltak kítüntetni. Én gyermekkoromtól fogva mindig a munka embere voltam és így kérem ne várjanak tőlem beszédet, mer arra ma képes nem vagyok. De fogadják mind

annyian, akik a mai megjelenésükkel megtisztelték és magas kitüntetésemet elősegítették leghálásabb köszönetemet.

Áldja meg önöket a magyarok Istene.

Éljen szeretett jó öreg királyunk!

Utána még Kiss Gyula, Óverbász kiváló jegyzője mondott gyönyörű záró beszédet a maga lebilincselő közvetlenségével, mire dr. Buday Pál főszolgabíró a diszközgyűlést bezárta.

A szép ünnepség után az ó- és újverbázi köztársasági és testületek tisztelegtek szeretett képviselőknél, báró Vojnits István v. b. t. t. országgyűlési képviselőnél.

Este 7 órakor a »Haladó-körben« 300 terítékű bankett volt, melynek példás rendezése Kiss Gyula óverbázi jegyző finom tapintatát és ügyességét dicséri. A főköszöntők sorát dr. Buday Pál főszolgabíró nyitotta meg, lelkes hangon éltetvén »a legelső magyar embert,« a királyt.

Utána Kiss Gyula szólott az ünnepelt közgyűléshez s az ő kedves közvetlenségével emlékezésekben s érzelemben gazdag beszéd keretében méltatta Brust Jánost s éltette őt és családját.

Róth Béla magas szárnyalású beszéde a vármegye vezetőinek: íj. Vojnits István főispán, Skultéty Ferenc alispán, dr. Deák Béla főügyész és dr. Frank Mihály árvászeki elnöknek fejezte ki szép szavakban a község háláját az ünnepélyen való részvételükért.

Leszkovác Miléta az óverbázi nemzeti munkapárt temperamentumos elnöke a maga lelkes tónusában általános nagy tetszés közepett báró Vojnits István v. b. t. t. országgyűlési képviselőt ünnepelte és éltette.

Dr. Balogh Dezső kedves humorral, dr. Buday Pál főszolgabíróra mondott szép felköszöntőt, Kuch János pedig szeretetteljes hangon a megjelent vendégeknek. Utána Blatt Dániel, ez a rokonszenves fiatal gazda éltette Brust Jánost gazda társai nevében s ugyan csak ráemelte poharát Kalugverszky tanító is talpra esett beszéd kíséretében.

Báró Vojnits István állott aztán fel szólásra.

Az a végtelen jószág, mely szeretett képviselőnk nemes egyéniségét annyira jellemzi, ha néma ajakkal áll vagy ül, akkor is leolvasható róla. Ha aztán szólan kezdi, varázshatású gyakorol hallgatóságára. Egy mélyen érzt szív, nemesen gondolkozó lélek egész hatalmával ragadja meg, bilincseli le figyelőit. Igen, mert minden szava őszinte, igaz; a szívből jön s a szívhez szól. Egyénisége varázsának van aztán még egy másik titka is s ha jól sejtjük, ez a fő. Azt. i. hogy minden szavát a közjóért, az általános előhaladásért lelkesülőt tetteivel pecsételi meg. Valóban élete harmóniában van beszédével. Ime Isten ranggal, vagyonnal áldotta meg. Élhetne magának tetszősebb életet. Am ő ehelyett »a néppel a népet« akar dolgozni s ott van mindenütt, ahol a közjóért, előrehaladásért munkálni és járldozni kell. Ez az érzés hozta Óverbászra is, hogy a főrangú ur együtt ünnepeljen a nép egyszerű gyermekével, mint a demokracia igazi apostola. E nevezetes körülményben látjuk Vojnits István báró nagy hatásának állandó forrását. Nem csoda így, ha beszédére az összes bankettezők egy csoportba verődtek körüle s hallgatták, mint a hívő lelkek mesterüket. Az összetartásnak, mint a közjót célzó erőnek hatalmáról beszélt híveinek s meghatva mondott köszönetet a neki szóló ünneplésért.

A vármegye méltóságainak ünnepeltetését Skultéty Ferenc új alispán köszönte meg meleg szavakkal. Szép beszédet mondott még Kiss Gyulára Blum Salamon, éltették dr. Récei Edét is, Brust Jánosra pedig a bácsi ev. egyházmegye kiváló főesperese, Wagner G. Adolf tartott befejezésül nagyhatású szónoklatot az ő közismert eloquenciájával. Ezzel végződött is a bankett ünnepesebb része. Folytatása ugyan a reggeli órákig tartott, de az ott megeregt szóarádáról már hallgathat a krónikás.

(sz. f.)

* Kula, 1911. nov. 19.

Szép, lélekemelő, felejthetetlen ünnepély színhelye volt Kula község e hó 16-án. Alkalmat erre az adott, hogy a legtekintélyesebb kör, a »Polgári Olvasóegylet« főnállásának e napon volt 50-ik éve s hogy az egylet 22 esztendőn át fáradhatatlanul és nagy sikerrel működő elnökének, Mezey Zsigmond kir. tanácsos, kir. közjegyzőnek Pechán művész által az egylet számára festett arcképét e napon leplezték le. Mezey Zsigmond oly népszerűségnek, oly közbecsülés-

nek örvend Kulan, hogy iránta érzett szeretetből a társadalom minden rétege résztvett az ünnepélyen. De kivette a részét belőle báró Vojnits István is, a kerület képviselője. Az illusztris államférfiu megjelenése természetesen nagyban emelte az ünnepély fényét s biztosította annak tökéletes sikerét. A kulaiak fölhasználták ezt az alkalmat, hogy képviselőjük iránt érzett szeretetükkel és ragaszkodásukkal lelkesedéssel tüntessenek.

Báró Vojnits István v. b. t. t. Verbászról érkezett ide íj. Vojnits István főispán, Skultéty Ferenc alispán és dr. Deák Béla főügyész társaságában.

A kora délelőtti órákban küldöttségeket fogadott kerületünk képviselője.

Az olvasó egylet ünnepe délben kezdődött. A nagy terem előkelő közönséggel telt meg. A vendégeken kívül ott voltak: Lederer Gusztáv táblabíró, dr. Schneider Károly, dr. Récei Ede, Buday főszolgabíró, Boberitz Milán és Kersch plébánosok, dr. Ormay Károly, Rác Béla, Kugler jegyző, dr. König Soma, dr. Ott Ferenc, dr. Hilkené Lajos, dr. Kniesch Frigyes, Wighárt Ernő, dr. Göttche Frigyes, Dudás Fábán stb.

A diszközgyűlést dr. Ormay Kálmán alelnök szép beszéddel nyitotta meg. Jelezte, hogy a jelen ünnepségre mi adott okot, majd üdvözölte báró Vojnits Istvánt, továbbá a főispánt, alispánt és a többi vendégeket, végül indítványozta, hogy Lederer Gusztáv táblabíró vezetésével küldöttség menjen Mezey kir. tanácsosért. Javaslatát nagy lelkesedéssel elfogadták.

Amidőn az ünnepelt a küldöttség élén megjelent, falrengető éljenzés és taps köszöntötte. Dr. Ormay elnök meleg érzéstől áthatott szívvelyes szavakkal, a közönség zugó éljenzése közt üdvözölte.

Majd dr. König Soma gyönyörű, mindenkit elragadó gondolatokban mozgó beszédében méltatta Mezeynek az egylet körül szerzett nagy érdemeit, miközben egyéb, sikeres közéleti tevékenységét is érintette. A gyakori taps és éljenzés jelezte, hogy a beszéd minden része a közönség lelkületében visszhangra kél. E beszéd alatt hullott le a lepel a Mezeyt ábrázoló művészi kivitelű festményről, mely Pechán festőművésznek egyik legsikerültebb alkotása.

Mezey Zsigmond elérzékenyülve a lelkes ováció hatása alatt, meleg szavakkal köszönte meg megtiszteltetését.

A diszközgyűlést dr. Ormay záróbeszéde rekesztette be.

Ezután a közönség nagy része a Casinóba vonult, ahol diszbankett volt. Az első felköszöntőt Kersch Mihály plébános Mezey Zsigmondra mondta. Tetszetős formában sorolta föl érdemeinek sokaságát.

Boberitz Milán lelkész szónoki lendülettel a közönség zugó tapsai közt báró Vojnits Istvánt köszöntötte. Szellemesen ismertette a kulaiak és képviselőjük közt főnálló ideális viszonyt.

Dr. Kurcz Henrik a megye közkezdvelt főispánját íj. Vojnits Istvánt, továbbá Skultéty alispánt és dr. Deák főügyészt éltette.

Dr. Holländer a sikerült festmény alkotójára Pechán művészre üritette poharát.

Mezey Zsigmond nagy tetszés között eme szép beszéddel fejezte ki köszönetét az iránta megnyilvánult meleg ovációért:

Mezey Zsigmond: Kedves barátaim!

Valóban merész vállalkozás tölem, mint a ki a szónak mestere nem vagyok, ennyi fényes szónoklat után itt szót kérem. Késztet erre azonban kedves köteleességem tudata, mely elől ki nem térhetek. (Halljuk!)

Mindenekelőtt meg kell köszönnöm kedves barátom, Kersch Mihály plébános urnak, hogy rólam, mint a kaszinó elnökéről érdememet meghaladó módon, reám nézve hízegő alakban megemlékezni szives volt, amit az irántam táplált, s általam szívből viszonzott őszinte barátságának lehet csupán betudni, mely által megvesztegetve mondotta el egyébként nagyszabású, szép felköszöntőjét.

Azután hálás köszönetemet kell kifejeznem az összes szónok uraknak, hogy kitünő beszédekben csekélységemet ugyancsak érdememen felül kiemelni kegyesek voltak.

Tisztelt barátaim és tagtársaim! Poharamat emelem kaszinónk jövő felvirágzására, hosszú és szép jövőjére, s ezt úgy vélem elérhetőnek, ha egyletünk híven hagyományaihoz azt az irányt követendő a jövőben is, amely a múltban egy félszázadon keresztül mindig szem előlt lebegett: hogy t. i. erre törekedni fog egyrészt szabadelvű, másrészt pedig konzervatív irányban.

Liberális törekvése az legyen, hogy tagjai ápolják mindenkör az összetartozandóság érzetét, (Ugy van!) a tagok ugyanis rang, vallás és nemzeti-

ségi különbség nélkül egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel bírván, mint teljesen egyenlők becsülik meg egymást (Tetszés); a konzervatív törekvés azonban az legyen, hogy kaszinónk őrizze meg féltő gonddal prestíjét és tagjait csakis a korrekt férfiak sorából rekrutálja (Zajos helyeslés), mert ezen előfeltételek mellett vált lehetővé, hogy kaszinónk megérte fennállásának 50 ik évét és váland lehetővé, hogy virágozni és hosszú, szép jövőt elérni fog.

Erre, valamint kaszinónk tagjai és kedves családjuk egészségére emelem poharamat: éljenek! (Lelkes éljenzés).

Feszült figyelem közt emelkedett szólásra báró Vojnits István. Fényes szónoki elokvenciával ecsetelte a viszonyt, mely közte és a kulaiak közt főnáll. A zajos tetszéssel fogadott beszéd a következő:

Báró Vojnits István: Tisztelt Uraim! (Halljuk! Halljuk!) Engedjék meg, hogy azon szívből jövő, átérzett szavak után, melyeket igen tisztelt Boberitz Milán, kedves barátom, kulai prépost-plébános hozzám intézett, én is röviden válaszoljak. Két dolog volt, mely leginkább megütötte fületem, eltekintve azoktól az igazán szép és fényes szavaktól, melyeket hozzám intézett. Az egyik a sorrend, a másik a »Kulaiak.«

Erre a kettőre akarok most reflektálni. A sorrend úgy kívánta volna, hogy az igen tisztelt vármegyei főurak közül az egyik előttem lépjen föl! miután azonban a vármegyében a sorrend hosszú időn keresztül úgy volt, hogy a felelősséget reám tólták, ennek folytán én itt is vállalom a rám hártott felelősséget (Zajos tetszés) és megyénk megbízásából és fejei helyett beszélek. A második, amit szives volt szónokunk mondani, ami legjobban hatott az, amit a kulaiak szíreperől beszélt.

Politikát üzni itt a fehér asztal mellett nem akarok; de miután ez a történet a a múlté, miután ez egy szép, fényes küzdelemnek eredménye, ennek folytán ezen emléket felidézem, hogy emlékezzünk vissza arra az időre, mikor Bácsországbán az ország érdekeinek előmozdítására szolgáló nagyfontosságú intézkedéseket tettünk, s a mikor ezek keresztülviteléről szó volt, mindig azt mondták: »Itt vannak a kulaiak!« Ez a jelszó fogalommá vált vármegyénkben.

Ha most már azt kérdezzük, mi volt annak az eredménye, hogy önk mindannyian áthatva a felelősség érzetétől, bizalommal, szeretettel, rokonszenvvel viseltetek irántam? Erre csak azt felelhetem, hogy ez eredményezte azt, hogy én mindig biztos tudatában voltam annak, hogy önnökre mindannyiokra mint egy testre lélekre támaszkodhatom, (Zajos helyeslés) hogy mi mindig egyek leszünk, együtt munkálkodunk. (Zajos helyeslés.) Ma van először szerencsém azon idő óta az önk körében megjelenhetni.

Üdvözlöm ezen kaszinónak minden tagját külön és együttesen és lelkem mélyéből legmelegebben kívánom, hogy az összetartás, együttérzés mindig erős legyen önk között és tömörítse egygyé önöket.

Engedjék meg, hogy Kula egész közönségének egészségére üritsem poharamat és kívánom, hogy amint én szeretettel, rokonszenvvel viseltetem a kulaiak iránt, úgy önk is ajándékozzanak meg ugyanolyan bizalommal és rokonszenvvel. (Percekig tartó éljenzés és taps.)

Dr. Récei báró Vojnitsra mondott toszját is nagy tetszéssel fogadták.

Beszélték még dr. Hilkené Lajos és dr. Ott Ferenc.

Este a hölgyek teastélyt rendeztek, melyen báró Vojnits és kísérete szintén részt vett. Az estélyen oly pompás kedélyhangulat uralkodott, hogy a magas vendégek a késő reggeli órákig maradtak. Minden pompásan ment, fényesen sikerült, de különösen a tánc. Báró Vojnits Istvánnak tüntető ovációkban volt része. De kijutott ebből a főispánnak és az alispánnak is.

(et.)

Az óbecsei polgári iskola államosítása.

Az óbecsei leány és fiu polgári iskola államosításának ügye olyan stádiumba jutott, hogy az óbecseieknek az államosítás iránt táplált régi vágya minden valószínűség szerint teljesülni fog. Óbecse község ugyanis elhatározta, hogy a közoktatásügyi kormányral szemben kötelezettséget vállal az iskola mostani épületének a modern igényeket teljesen kielégítő restaurálása, illetve kibővítése és a kiadásokhoz évi 20.000 koronával való hozzájárulása iránt. *Dungyverszky* Bogdán orsz. képviselő mindent elkövetett, hogy ezt az ajánlatot a miniszterrel megkedveltesse. Több ízben tárgyalt vele ez ügyben. A dolognak csakhamar örömdetes eredménye lett. Gr. *Zichy* János közoktatásügyi miniszter megbarátkozott a tervvel s annak végrehajtására hajlandónak nyilatkozott. Ezt bizonyítja *Dungyverszky* Bogdán orsz. képviselőhöz intézett következő tartalmu levele:

Tisztelt Barátom!

Az óbecsei községi polgári iskola államosítása ügyében tanusított szíves érdeklődésed kapcsán vanszerencsém becses tudomásodra hozni, hogy *hajlandó vagyok az iskolát a község képviselőtestülete által kiküldött bizottságnak folyó év szeptember hó 19-én felvett jegyzőkönyvében foglalt községi ajánlat alapján fokozatosan államosítani*, ha a törvényhozás a szükséges fedezetet rendelkezésemre bocsátja. Ezidő szerint azonban az államosítás időpontjára nézve kötelező ígéretet épen a fedezet hiánya miatt nem tehetek. Egyébiránt az ügy érdemi tárgyalhatása előtt még arra is szükség van, hogy a község az államosítás esete feljárt községi hozzájárulást szabályszerű községi képviselőtestületi határozattal szavazza meg és a határozatot mutassa be az illetékes törvényhatósági bizottságnak jóváhagyás végett.

Budapest, 1911. november hó 14.

Maradtam

őszinte tisztelettel
hived

Gróf *Zichy* János.

Egy felavatott olvasókör körül.

— Saját tudósítónktól. —

Baja, 1911. nov. 21.

Nagyon szép oldaláról ismertem meg a bajai bunyevácokat: az önfeláldozó készséget és szívességet annak a munkának az irányában, amiből maga sem anyagi, sem erkölcsi hasznot nem húz, hanem esetleg másnak hajtja malmára a vizet. Maguk hordták ingyen az anyagot, a szükséges eszközöket a felépítendő »Csitaónicához« és maguk is építették fel — valószínűleg szintén ingyen. Kétségkívül nagyon szép vonás, amire örökké büszké lehetnek szelid bunyevácaink, azonban ha ezt teszik, akkor ne legyenek oly merészek azt hirdetni, hogy kinzó drágaság van és nem lehet megélni. Ez különben mellékes, ha megisszák a bort, fizessék meg az árát is. Hanem van itt egy másik fajta bor is, amiért kétszeres (esetleg többszörös) árat is fizethetnek. Nem szeretném, ha úgy lenne. A »Csitaónica«, nevezük magyarosan Olvasókörnek, t. i. pánszláv eszmék terjesztésének hírében áll, nem is annyira a Kör, mint inkább annak vezetője, *Budánovits* káplán. Ez nem bizonyos, de lehet, mert védelmet még eddig sehol sem hallottam, azonban egy szabadkai ujság annak idején hevesen nekiszaladt a papnak és azt írta, hogy *Ujvidékről*, *Szabadkáról* és még egy helyről, amire azonban már nem emlékszem, kikergették *Budánovicsot* — pánszláv eszmék propagálása miatt. Ez a hír, — az illető lapé — autentikus lehetett és lehet, hogy *famo crescit eundo*, de az is bizonyos, hogy ha nem fúj a szél, nem zörög a haraszt. Azaz, hogy mégis olvastam védelmet: a halott *Bajai Közlönyben*, amit olvasnom kellett, mert én irtam. Akkor azt irtam, »talán a Kör vezetője, *Budánovits*, ez a hazafias hivatásának magaslatán álló férfiú, az agitátor?« Közben azonban változtak a viszonyok, elolvastam azt a szabadkai lapot és szerettem volna elzengeni siralmasan és fájón a palinodiát az idézett mondaton.

Azután elkezdtek építeni, belevagdosták a fénylő csákányokat a fekete földbe, épült, épült, míg végre megkapták a házat, nekem borzalmas valóságában. A ház elég csinos, a görög és román stíllel vegyült ablakokról büszkén kacsingatnak a sima tükörlablakok. Csak a felavatás volt még hátra. Az is megérkezett *Szent András* havának 19-ik napján. Reggel a templomban ünnepi prédikáció volt, utána pedig ünnepi nagy mise, este ünnepélyes felavatás és ünnepi előadás. (Csupa ünnep.)

A beszédet *Vojnits* Dániel apátplébános tar-

totta és már ekkor mutogatta félfénken az orosz-lán karmait, amennyiben zúgolódta a bunyevácok *Vojnits* apát magyar beszéde miatt, amire eddig még nem volt precedens. Azonban van itt egy másik momentum is, ami nekem annyira szívembe nyilallott: az ünnepi előadás bunyevác nyelven folyt le. Ilyen még eddig nem történt meg. Nyilvánosan még *Baján* nem hallottunk bunyevác nyelven előadást tartani, erre sem volt még precedens. Igaz, hogy fölfelé megy borban a gyöngy és tőle senki jogát el nem veszi, de mikor úgy is annyi előítélettel kellett megküzdeni a Körnek, minek adott hallgatóság igent a »buzgó pátriótáknak« (azt is én irtam a *Bajai Közlöny* kritikus cikkében) azoknak a pátriótáknak, akik tiltakoztak a Kör alapszabályainak láttamozása ellen. Igaz, hogy van joguk, de minek kellett a bunyevácoknak tudtára adni épen akkor, mikor már a magyarosodás legfelsőbb fokát elérte, mikor már bunyevácaink felemás módon beszéltek, mikor egyik szavuk magyar volt, a másik pedig bunyevác, ilyen hazafiasan érző ember nem cselekszik. Amivel azonban nem akarom kétségbe vonni *Budánovits* hazafias érzületét, csak épen, hogy no...

Mondják, hogy a Körnek művelő hatása is lesz. Lehet. Sőt némileg igazuk is van. Tehát ez azt jelenti, hogy félre bánat, félre bú, a bunyevácok műveltek lesznek, ugynevezett műveltek, irni-olvasni legalább is úgy tudnak majd, mint a fiskálisok, bizonyítják majd Isten létét, keresik az elektromosság törvényeit, ha berukkolnak katonának az ifjak a »cuksfíreket« nem nevezik hadnagyoknak, végül talán föllínek egy aeroplánra és szerbusz világot kiállva elmennek a lá Cook vagy Peary fölkeresni az északi sarkot. Egyik eset sincs kizárva. Különb, hogy mennyire fölemelő az erkölcsre és tudásra a Kör, mutatja az is, hogy már az első nyilvános szereplésekor is majdnem vért ivott a béketűrő föld. Kétszer akartak nekironntani egymásnak székekkel és fénylő bicskokkal. Ezek az emberek vagy részegek voltak, vagy józanok. Ha részegek voltak, akkor cselekedetük nem esik elbírálás alá, mert szegények nem tudták mit cselekszenek és az esetleges emberéletért a Kör lett volna felelős, mert minek vesztegettek annyira az isteni nedűt; vagy pedig józanok voltak és akkor hiába itt minden etikai prédikáció, hiába a jó szó, mert a természetbe van beoltva és naturam expellas furca, tamen usque recurt.

Azonban el kell ismerni a Körnek egyik kétségkívül jó oldalát: az, hogy katolikus. Ámbar soknak szálla a szemében. Modern világot élünk és a modern ember csak névleg katolikus, szívében szemernyi vallásosság sincsen, még kevésbé hiszi Isten létét és ez a hit már nemcsak a »fölvilágosultak« szívében él, hanem lassan-lassan terjedni kezd a népre, a parasztra is. Számtalanszor hallottam már azt a kérdést, hogy ki volt a mennyországban, hogy annyira hirdetik létét: e tekintetben tehát a Kör valóságos kultur-missziót teljesít, mert a népre mégis jó hatást tesz, ha naponként maga előtt lát egy papot, aki beszél hozzá, tanítja és papa mégis csak többet hallgatnak, mint egyszerű kaputos emberre. E tekintetben tehát hódolat illeti meg, nem bírálat.

Ezt az egész cikket megirhattam volna kétszoros napi hír alakjában is, azonban mégis úgy gondoltam, hogy előnyösebb lesz így, mint amugy. *Berstein* Aprés moi-jának is avval csináltak akkora reklámot, hogy levették a műsorról.

Végül még egyet: En előre is kijelentem, hogy senkinek a reputációját, becsületét sérteni nem akarom, ha talán egy két helyen nagyon is élénken vetettem palettamra az igazság színeit, az annak tulajdonítható, hogy hazafias felbuzdulásomban és bánatomban exponáltam és ezt kifogásolni nem lehet; mégis szeretném *Choinkyval* mondani: »bozsej moj, bozsej moj — a moty«.

H. J.

Bács megyeiek viszontagsága Amerikában.

— Saját tudósítónktól. —

New-York, 1911. nov. 8.

Ide bevándorolt bács megyeieknek viszontagságairól ezeket jelentik hivatalosan *Ellis Island* ról:

A *Kárpátia* hajó hozta ide *Bácsalmásról* a 20 éves *Ivanovits* Katalint, aki nagynénijéhez *Müller* Erzsébethez óhajtott utazni *Elizabethportba* (N. J.) ahol nagynénje a *Schiller* Str. 484 szám alatt lakik. E szándékában megakadályozta őt az a körülmény, hogy magával hozta a 4 éves *Bajcs* Emiliát és ennek 3 éves *Viktor* fivérét, a kiknek szülei *Elmerben*, *Minn.* laknak. A hatóság értesítette a gyermekek apját, *Bajcs* Balázst a gyermekek megérkezéséről, egyben felszólítván

őt, hogy azoknak *Elmerbe* való továbbításáról gondoskodjék; míg pedig ez meg nem történik, *Ivanovits* Katalinnak, mint a gyermekek felelős kísérőjének *Ellis Islandon* kell maradnia.

A *Martha* Washington hajó hozta *Amerikába* a 18 esztendő *Mednárszky* Pált. *Kölpény* a hazája és talán jobb is lett volna neki ott maradni, noha édesapjához, *Mednárszky* Jánoshoz szeretett volna utazni a *Michigan* államban levő *Detroitba*, ahol apja a *Hene* Str. 1276 sz. alatt lakik. Nagy baj, hogy a 18 éves legény sánta és mankón jár; ezért ugyanis a vizsgáló bíróság kizárta. Sok dolga lesz apjának, ha a visszaküldéstől megakarja menteni a fiát.

Wekerlefalváról érkezett a *Finland* hajóval *Radonics* Katalin, 10 éves *Verona* leányával, hogy fivéréhez, *Hahn* Ádámhoz utazzék *Milwaukeeba*, *Wis.*, ahol az a *State* Str. 713 szám alatt lakik. Özvegy lévén, a vizsgáló bíróság visszatartotta, felszólítván fivérét, affidavit beküldésére, amelyben jótállást vállal, hogy nővére gyermeke révén a közjékonyaságnak terhére nem válik.

A garai kolera.

— Saját tudósítónktól. —

Gara, 1911. nov. 18-án.

Megszűnt a kolera! Örömepestve adjuk szájról-szájra a kellemes hírt.

Előttünk áll még a rémes járvány minden jelensége és sokan vagyunk, kik hűen vissza tudunk emlékezni az 1873. ördöklő hadjárata, melynek áldozatául 180.000 magyar honpolgár esett, amely nagy számhoz községünk is 300 néhány áldozattal, akarva nem akarva, kénytelen volt hozzájárulni. Tehát jogos a községben uralkodó általános öröm a kolera megszűnése felett. Az a család pedig, mely a ragályt lopva községünkbe hozta, alaposan megbűnhődött. Csoda számba megy, hogy több megbetegedés nem történt. Köszönhetjük a gyors és radikális ovóintézkedéseknek, melyek a kór tova terjedésének gátat vetettek. A helyszínen több ízben megjelentek *Mentényi* tb. főbíró és dr. *Alföldy* Lajos járásorvosunk, kik mint ellenőrző közegek legnagyobb odaadással és lelkiismeretességgel segédkeztek nyújtottak derék közsérgi orvosunknak dr. *Malcsinernek*. Jólesett hallanunk járásorvosunknak az egyes népcsoportokhoz intézett bátorító, vigasztaló és intó szöveget, mely a kétségbeesők kedélyére jóleső érzéssel volt. Elévülhetetlen érdem illeti közsérgi orvosunkat, dr. *Malcsiner* Emil, kinek leginkább köszönhetjük a járvány megszűnését. — A betegség behurcolását annyira szíven viselte, hogy tevékenysége az éjszaka egy részét is igénybe vette. Az ő ernyedetlen munkássága, erélyessége, figyelmes és tapintatos eljárása képezte győzelmi fegyverét. Személye iránt csakis hálaával adozhatik népünk.

F. hó 13-án nyitak meg ama ház ajtai, hol a kolera kiütött és amelyben négy egyént zárva tartottak, a családöt és még három hozzátartozóját. A szoba talaja felforgatva és alaposan desinificálva, a falak pedig kétszer átmeszelve lettek. A szegény volt beteg kísérőivel biztos léptekkel haladt hazafelé, de midőn a házikójukhoz ért összerokadt a fájdalomtól.

Ujvidéki küldöttség a kormánynál.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1911. nov. 31.

Ujvidék város törvényhatósági bizottságának küldöttsége járt ma délelben *Budán* és a képviselőházban. Először *Beöthy* László kereskedelmi minisztert, azután pedig *Thuen-Hederváry* Károly gróf miniszterelnököt kereste fel. *Matkovits* Béla főispán és *Slezák* Lajos országgyűlési képviselő vezetése alatt a küldöttség tagjai voltak: *Demetrovics* Vladimir dr. polgármester, *Grossinger* János, a nemzeti munkapárt elnöke, *Kaszovic* Ármán dr., *Balassa* Henrik takarékpénztári igazgató, *Szinyarev* Miladen dr. orvos, *Orbán* Ignác dr. műszaki tanácsos és dr. *Königstaedler* Ottó.

A kereskedelemügyi miniszternél és a miniszterelnöknél *Demetrovics* polgármester volt a küldöttség szószoka, aki az *Ujvidék* és *Pétervárad* városokat összekötő évszázados primitív hajóhid helyett állandó közúti Dunahid létesítésének szükségességét fejtegette. *Ujvidék* város közönsége elhatározta, hogy a maga anyagi erejének teljes megfeszítésével a hidat meg fogja építeni. A határozat végrehajtásához a kormány támogatását kérte. Igen ügyesen csoportosította a helytálló érveket, melyek a hid létesítése mellett szólnak.

Beöthy László kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy belátja a terv nagy fontosságát.

gát nemcsak a városra nézve, hanem országos érdekből is, s a támogatást annál inkább kilátásba helyezte, mert kétségtelen, hogyha a híd a törvényhatóság nem építené fel most, az állam lenne kénytelen ezt idővel megtenni. Azon lesz, hogy a pénzügyminiszterrel egyetértéssel ezt az ügyet felkarolják és az előaktából látja, hogy a jelenlegi pénzügyminiszter abban az időben, a mikor a kereskedelemügyi miniszteriumot ideiglenesen vezette, a legmelegebben érdeklődött a kérdés iránt.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, aki a deputációt délelben a képviselőházban fogadta, a küldötségek azt mondták, hogy igen szívesen támogatja az összekötő híd létesülését. A kereskedelmi miniszternek erre vonatkozó javaslatát a maga részéről okvetlenül nagyon melegen fogja támogatni s mint belügyminiszter is melegen üdvözlözi az erre irányuló törekvést. Az által, hogy a város maga is hozzá akar járulni a híd építéséhez, igen megkönnyítette az állam feladatát és minthát most több nagyobb állam építési bevégeződik, reméli, hogy a viszonyok meg fogják engedni és meg lehet találni a módot arra, hogy az új híd működés létesüljön.

A küldötségek mind a két választ örömmel vette tudomásul.

A topolyai főszolgabíró beiktatása.

— Saját tudósítónktól. —

Topolya, 1911. nov. 22.

Dr. *Fratricsevits* Istvának, a topolyai járás új főszolgabírójának hivatalos beiktatási ünnepsége, mely vasárnap folyt le, a kedvemenen ünnepség mellett is fényesen sikerült. Topolya tiszadalma nagy számban volt képviselve. De részt vett az ünnepségen a járás minden községének vezetősége is. Ezen az ünnepség főnyelű bíróját *Vojnits* István és *Szász* Gyula főispán megjelentése.

A templomban és a díszközgyűlésen jelen voltak többi közt az előző helyeken kívül: *Császár* Péter nagy főszolgabíró, *Ij. Vojnits* István, *Lelbach* Gyula nagybírók, *dr. Mannheim* Ármán, *dr. Cziráky* Gábor, *dr. Farnék* Dezső, *dr. Lestár* Albert, *Wamoscher* Mihály, *dr. Fenyő* József, *dr. Pavlovits* Fedor, *Simon* Gyula, *dr. Sárkány* János, *Kozma* Dezső, *Szokolai* Gyula, *Limbek* Pál, *Jablonszky* Elemér, *Palich* Antal, *Simon* János, *dr. Teusz* Fülöp, *Jedlicska* Mihály jegyzők, *Guba* József, *Király* Jenő, a járási bírósági kar, a kir. jegyző, az összes testületek és hatóságok képviselői, továbbá a járásbeli községek jegyzői és bírái.

D. e. 9 órákor az új templomban szent mise volt, melyet *Schadt* esperei fényes segédlel celebrált.

Utána a községházban díszközgyűlés volt. Ezen *dr. Farnék* Dezső jól átmondott, a beiktatás jelentőségét és az új főszolgabíró egyéniségét tisztelettel méltató és eodigi szereplését híven és szónoki ügyességgel méltató beszédet mondott. A szép beszédet *Császár* Péter indítványára szószentet jegyzőkönyvbe írták.

Majd *dr. Fratricsevits* István mondott köszönetet az ünnepséget s rövid, de magvas mondatokban programját.

Délben diszebed volt, melyen sok szép felkőszöntő hangzott el. *Császár* Péter nagy hatással *dr. Fratricsevits* et köszöntötte.

Dr. Cziráky Gábor lelkes taps és éljenzés közt báró *Vojnits* Istvánra ültette poharát.

Dr. Farnék Dezső a vendégeket éltette, *Simon* szolgabíró pedig a szolgabírói hivatal tisztviselőinek új főnökük iránt érzett szeretetét tolmácsolta.

Dr. Mannheim Ármán zajos tetszés közt a főszolgabíró edesatyját *Fratricsevits* János kishegyési földbirtokosát éltette.

Limbek Pál kishegyési jegyző nagy figyelem mellett a járásbeli jegyzők, *Wamoscher* Mihály földbirtokos a birtokosok, *dr. Fenyő* József ujvidéki járásorvos az orvosok, *Csizmár* Mihály tanító a tanítószög üdvözlését fejezte ki.

Tombozó lelkesedéssel fogadták báró *Vojnits* István felszólalását, aki meleg közvetlenséggel és a tőle megszokott lebilincselő modorban éltette a főbíró, valamint a járás és község lakosságát.

Bácskertes remantiák.

Nyilatkozat.

Bácskertes, 1911. nov. 20.

Bácskertes község, mint erkölcsi testület a magas kincstártól 25 év előtt körülbelül 900 katasztrális hold földet veit. Egyeseknek megközelítőleg 300 katasztrális holdat eladott 20 évi törlesztésre.

A törlesztés már 4 év előtt befejeződött, de az egyes felek még mindezeideig telekkönyvi tulajdonjogba nem léptek. Amikor az egyesek a községtől az egyes részleteket megvették, valamennyien szerződtek a községgel, sőt a vétel után járó illetéket is befizették a m. kir. adóhivatalnál; a törlesztés befejezte után kérték a község jegyzőjét, hogy rendezze végleg a remantia ügyet, de ő nem ért rá arra, hogy a község nevére jöjjön át a megvett ingatlan. Ezen körülmény arra indította *Ábrahám* Hugó apatini földbirtokost, mint érdekeltet, hogy több társa nevében indítványt teit egy rendkívüli közgyűlés összehívására, melyben arra kérte a község képviselőit, hogy azok bízzák meg *Szeberényi* István apatini kir. közigyűzőt a remantialis földtelekkönyvi rendezésével akként, hogy a község a nevére való átvezetésért nem fizet a királyi közigyűzőnek semmit, de az egyesek a nevére való átvezetésért a közigyűző által megengedett díjakat fogják fizetni.

A képviselőtestület múlt év szeptember 14. tartott rendkívüli közgyűlésén megbízta *Szeberényi* István apatini kir. közigyűzőt, hogy az adott indítvány szellemében végleg rendezze abácskertes remantialis földtelek ügyét.

Ezen közgyűlési határozat jó későn tudomására adatott a kir. közigyűzőnek, de a határozat, mely a község vezetőjének nem felelt, olyan szövegezéssel lett megszerkesztve, mintha a kir. közigyűző úgy a község, mint az egyesek nevére való telekkönyvi rendezésért nem kap semmit, igazán fura volna egy képviselőtestület, hogy ilyen határozatot hozzon s legyen valaki, aki ilyen alakban azt elfogadja! De *Szeberényi* kir. közigyűző csak a megbízást vette tudomásul, arra nem is gondolt, hogy ő olyan szövegű határozatot kapott, melyben teljesen ingyen tartozik ilyen bonyodalmás ügyet rendezni. — Ő azért hozzáállott a dolog rendezéséhez s sok utánjárással sikerült neki — dacára, hogy a község jegyzője több akadályt iparkodott utjába gördíteni — hogy a község, mint erkölcsi testület tulajdonjogába lépjen a megvett ingatlanok. Hátra volna még, hogy a községtől az egyesek is nevére kapnák a megvett részleteket.

Folyó év szeptember napjaiban egy rendkívüli közgyűlés alkalmával szóvá fejtett az a körülmény, hogy a múlt év szeptember 14-én tartott rendkívüli közgyűlésben megbízott *Szeberényi* István kir. közigyűzőnek igen homályos szöveggel let a határozat tudomására adva, mert hiszen az abszurdum, hogy a képviselőtestület ingyen követeljen a lakosság érdekében ilyen nagy munkát. Kérte egy községi képviselő a jegyzőt, hogy ezen képviselőtestületi határozatot módosítsa, azaz helyesbítse azon kitéllet, hogy az egyesektől a nevére való átvezetésért a közigyűző által szedhető díjakat fizetik majd az egyesek. De a jegyző ezt kereken meglagadta s azt mondta az őt interpelláló képviselőnek, hogy kérjenek rendkívüli közgyűlést s akkor módjában lesz a képviselőtestületnek ezen határozatot a valóságnak, jobban mondva *Ábrahám* és társai indítványának megfelelőleg helyesbiteni. *Czirfusz* Károly erre több képviselőtársa nevében rendkívüli közgyűlés összehívását kérte írásban a községi előjáróságtól, de ezen kérelmet alaki hibák folytán, — jó sokára — elutasította az előjáróság. Hogy ne utasíttassék el ezen kérelem alaki hibák folytán, *Czirfusz* Károly több képviselőtársa nevében az 1886. XXII. t. c. idevonatkozó szakaszai alapján 20 képviselőtársa aláírásával újból beadta helyesbitő indítványát a községi előjárósághoz, de 10 nap után sem tűzött ki az előjáróság rendkívüli közgyűlést.

Igazán csodálatos, hogy a község jegyzője nem respektálja az 1886. XXII. t. cikkben előírt

képviselői jogokat. Talán kezd feledékeny lenni. Nem csoda, a 65 életévet már jól tuihaladta! Avagy ő is technikázni akar, mint a 48-asok a parlamentben? Pedig már őit is béke van!

De mindezekről eltekintve *Szeberényi* István apatini kir. közigyűző, tudatában megbízatásának, ha a megbízatás szövege nem is egészen világos, de az világos, hogy Bácskertes község megbízta a remantiák telekkönyvi rendezésével, folyó hó 19 ére délután 2 órára az A. B. C. és D. befüls nevű érdekeit feleket a község házára kérte, hogy remantialis földtelek telekkönyvi átírása végett jelenjenek meg. A felek, mert alig várják már a remantialis földtelek rendezését, mind megjelentek, de bizony sajnos a község háza termei — talán felsőbb rendeleire — mind zárva voltak. Egy esküdtelet hagytak ott házörzöknek, az is a kisbíró szobába szorult, aki csak annyit tudott mondani, hogy se bíró, se jegyző, se kisbírók, se kulcsok, ő nem tudja kinyitani a tanács-termet. A nép pedig az udvaron s az utcán ácsorog.

— Mit volt mit tennie a közigyűzőnek, elment. Vagy van joga a nyári megbízás folytán a kir. közigyűzőnek a feleket berendelni a község házára, vagy nincs. Ha joga van, akkor mi joga zárta le az előjáróságot a község háza termet? Ha pedig nincs joga, akkor más eljárás is tanusíthatna az előjáróságot!

Szerény véleményem szerint, miután a közigyűzőt a képviselőtestület megbízta az átíratással, jogossá rendelteti be a feleket, s aki vele akarja remantialis földtelek átíratását eszközölni, az odajon, aki pedig nem akarja, az ott rendezte, ahol jónak látja. — Mindenesetre nem vall előkelőségre az ilyen eljárás.

Fogadja türelmes szerszerző ur kiváló tiszteltem nyilvánossá a magyok állásos szolgálja

Czirfusz Károly
községi képviselő.

H I R E K.

Egyedül...

Csak egy órák van leírva
Ha órákát ünnepeljük,
S nem időnyit számol, bíró,
Csakán a Te korogósd...

Mégis, mintha pusztán járdák:
Nem bíró mas, csak az drágák.
S mintha bíróit órákódor,
Egész világ van' állva...

IR. PÁPIR IRÁSA.

A képviselőházból.

Még a belügyi tárca költségvetésének fontos ügye se tudja összehozni a honatyákat. Alelnökválasztásra volt szükség, hogy kimozdítsa őket a családi otthonukból.

Kedden hire ment, hogy kormánypártiak közül is többen részt vesznek a vitában. Ez némi vonzó hatással volt a munkapárt tagjaira, de azért vétenénk az igazság ellen, ha azt állítanánk, hogy tömegesen lepték el a folyosókat. Bizony kevesen voltak. A bácskai gárda is soványan jelentkezett. *Vojnits* István volt persze a legelső, aki mutatkozott. Előbb pártelnöki intézkedéseit tette meg, azután a Ház irodájába vonult, ahol a kiskéri, verbászi és kulai választók círa ajándékát (néhány száz megbízást) rendezgette. Majd megjelentek *dr. Konyovits* Dávid, *Dungyverszky* Bogdán és *Ertl* János. *Konyovits* a honvédelmi és a kereskedelmi államtitkár lette, mert ezekkel sok a baja. Zombori választói leginkább ezekben szerelmesek s a nekik szóló instanciák közvetítésére kérik meg képviselőjüket, akiről tudják, hogy e két államférfiival baráti viszonyban áll. *Kálmán* államtitkár csakhamar meg is jelent, s imigy üdvözölte *Konyovits*ot:

— Régen volt szerencsém hozzád a pártvacsorán.

— Hiszen tegnap is együtt voltunk — szólt Konyovits, csodálkozván az államtitkár feledékenységén.

— Csakugyan, tegnap is. De, barátom, az utolsóelőtti vacsorára jobban emlékszem.

Persze, akkor a petíció visszautasításának öröme a zombori követ néhány ládára való pezsgőt eresztett meg.

Dungyverszky Bogdán egy drága kis levélkét szorongatott. A közoktatásügyi miniszter küldte neki, melyben értesíti, hogy az ócecsi polgári iskola ügyében szívesen teljesíti a községnek általa közvetített és melegen támogatott kérelmét. A szimpatikus és agilis képviselőnek ez az első jelentős sikere, amire méltán büszke lehet.

Ertl János azzal az ajánlattal jött, hogy együtt, egy kocsin menjenek a várba, mert hiszen valamennyiöknek elintézni valójuk van az egyes minisztériumokban. Az ajánlatot elfogadták. Előbb azonban a terembe vonultak, ahol *Haydn* Imrét és a fiatal *Rakovszkyt* hallgatták meg, akik talpraesett okos beszédet mondtak. *Ertl* János még az ő megszokott üléselőtti szórakozásának hadolt, mely — szerinte — amily szép és meglepő, ép mulattató. Ennek titkát azonban senkinek sem árulja el.

Szedő már zajosabb volt a mozgókörben. *Alföldi* vázolták s ezt az alkalommal *Vajna* István használta föl, hogy az utolsó előtti üléselőtti szórakozásának hadolt, mely — szerinte — amily szép és meglepő, ép mulattató. Ennek titkát azonban senkinek sem árulja el.

Szedő már zajosabb volt a mozgókörben. *Alföldi* vázolták s ezt az alkalommal *Vajna* István használta föl, hogy az utolsó előtti üléselőtti szórakozásának hadolt, mely — szerinte — amily szép és meglepő, ép mulattató. Ennek titkát azonban senkinek sem árulja el.

Szedő már zajosabb volt a mozgókörben. *Alföldi* vázolták s ezt az alkalommal *Vajna* István használta föl, hogy az utolsó előtti üléselőtti szórakozásának hadolt, mely — szerinte — amily szép és meglepő, ép mulattató. Ennek titkát azonban senkinek sem árulja el.

Az ülés kezdete előtt megjelent báró *Vojnits* István, aki gyönyörtől eltelve tekintett végig a pontos és kötelességtudó gárdistákon. «Ilyen férfiakat — gondolta magában — lehet poltikát csinálni, közügyeket szolgálni». A vezér körül csakhamar gyűrűt alkotottak: *Latinovits* Pál, *Zákó* Milán, báró *Podmaniczky* Géza, *Janiga* János, *Szűcs* Lipót, *Konyovits* Dávid, *Zsuzsányi* József. Sok mindenről folyt a szó. *Szedő* Lajos az ujvidéki polgármesternek a deputáció tisztelgése alkalmából a miniszterekhez intézett ügyes beszédét dicsérte. Majd *Latinovits* Pál sejtette a módját, miként lehet a hid kérdését sikerrel dűlőre vinni. Persze, neki ilyen dologban van már bő gyakorlata; hiszen a zentai hid is elsősorban neki köszöni létét.

Dungyverszky Bogdán arról a fenkölt és nemes hivatást teljesítő közintézményről beszélt egyes részleteket, mely az Operaház tőszomszédságában székelt, s melynek keddi díszgyűlésén az ujvidéki kiüdöttség főnadrág tagjai is részt vettek.

Ez alatt bent a teremben megkezdődött az ülés, melynek vonzó tárgya a második alelnöki állás betöltése volt. *Jankovits* Belát, a kitűnő pénzügyi szaktekintélyt választották meg.

A nagy kalap, meg a tű.

Talán kissé furcsa, hogy inkognitó plagiató és mégis le kell írnom azt a mesét, azaz helyesebben annak a mesének az ikertörténetét, amelyet a múlt héten e lap hasábjain olvastam. A nagy kalap szerzetreméltó írója meg fog

bocsátani, hiszen megértettem a szavait és ennek következménye lett azután ez a kis, szerény — talán igaz — mese.

Tehát írni akarok a nagy kalapok azon melyek: észéről, amelyet nálunk kalaptűnek kereszteltek el. Írni akarok pedig nagy kalapokról és nagy túkról, amelyek — t. i. a kalaptűk — alkalmasak harci állás foglalásra. Eddig mindig mosoly fakadt az ajkamon, ha egy kalapszörnyeteget láttam. Mosolyogtam pedig... miért? azt tudják a nyájas olvasóim is. (Tudják kérem, ha szabad kérdezem, miért?) Most pedig három kilométernyire térek ki egy szörnykalapos hölgynek, akár milyen szép is, mert sejtem, hogy a nagy kalapján van a sárga rém, a XX. század veszedelme: a kalaptű. Igen a kalaptű miatt! Mert akármilyen szép is az a hölgy, szépek az ért szemeim is és ami a fő, olyan szépet lehet néha látni vele. Látják ilyen egoista vagyok. És ilyen önző mindenki, én, te, ő, mi, ti, ők... mind...

Meghallgatják a mesémet?

Hogy is történt, hol is kezdjem?

Az utca végén fellünek a villamos. A villamos peronján áll egy fess fiatalember, meg egy nő, óriási kalappal.

A fiatal férfi bámulva nézi a gyönyörű hölgyet, akinek csillogó szépségéből neki úgy sem jut semmi. Én is ott állok, én is — mi sem természetesebb — bámulom a szép arcot, amely az óriási kalap alatt rejlik. Mi állhatatosan «fixiroztuk» a hölgyet s mindegyikünk bizonyára azt gondolta:

— Nézd, nézd a kisasszonyt! Csupa strucc-toll és majdnem semmi a csinos arcból. Minek is viselnek ilyen óriási, szörnyeteg kalapot? Minek is raknak ilyen nagy kalapot a fejükre? Minek? Szép az talán? Óh! mennyivel szebb a szabad arc! Mennyivel szebb a természetes, normális kalap! De ezért mégis szép! Istenemre szép. A nagy kalap, az a kicsi gömbölyű arc. Mégis csak szép az arc ilyen nagy kalap alatt...

A nő pedig így:

— Mit bámultok ti buta férfiak? Talán a nagy kalapomat? Vagy a szépséges arcomat? Mit is érítetek ti mi a szép? Mi a párisi divat? Mi az elegáns? Mi a divatversengés? Nem tudjátok mi az elegancia? Ronda kis kalaptokkal, hogy is néztek ki? Juj!...

A villamos megáll.

A hölgy, meg a fiatalember készülnek leszállni.

Egy pillanat... egy szívszénés és a kalaptű, meg a tűfi szemé találkozik. A tű behatolt a szembe. Örökbe nyavalyás mered a férfi, aki még pár perce előbb kacérkodott a hölgygel és hurrát kiabált a nagy kalapnak. Óh! ha még egyszer meg volna a másik szemé!...

S azóta van az, hogy nem szeretem a kalapokat. S azóta van az, hogy élénken helyeslem azt a mozgalmat, amely a nagy kalapok és azoknak természetes következményét: a nagy és hosszú kalaptű láb alól való tételeit tűzte ki feladatául.

Mert minek fejlődjenek a szép hölgyek gyilkosokká, ha a tulzott divatot utánozzák? Hiszen a férfiak háladatosak, nem érdemlik meg, hogy a szemüket szurják ki!

Kérem ne vegyék ki a zsebkendőjüket és ne sirjanak! Csak egy-két pillanatilg kellene józanul gondolkodni és nem volna szükség arra, hogy a frankfurti állomásfőnök kiutasítson egy hölgyet a vonatról, mert éielveszélyes volt a kalapja, meg a túje...

Szöke Lacus.

A bács megyei klerus a katolikus nagygyűlésen. A budapesti kath. nagygyűlésen a bács megyei klerust a következők képviselték: *Márton* Mátyás, *Vidákovich* Miklós, *Kulunsich* Illés, *Hegedűs* Lénárd, *Mihálovits* Endre, *Dobozó* János, *Gózon* István, *Vojnits* Dezső, *Köszeghy* Mihály dr., *Millá* Imre, *Hervanek* Ödön, *Lukácsy* István, *Dallmann* Nándor, *Mészáros* Béla, *Szorg* Antal dr., *Heitzmann* Ferenc, *Sütő* János, *Hegedűs* Benjamin.

Az ujvidéki törvényszék köréből. A szegedi tábla elnöke az ujvidéki törvényszéknél levő esküdtbírószághoz elnökké Csarsch Dezső törvényszéki elnököt, állandó helyettesévé pedig Juhász Jenő törvényszéki bírót egy év tartamára kijelölte.

Drágasági pótlék egy rendőrfelügyelőnek. *Szűts* Gyula rendőrfelügyelőnek 144 K drágasági pótlékot szavazott meg Titel község képviselőtestülete. A többi községek is csatlakozni fognak a határozathoz.

Fizetése képtelenség Szabadkán. Pudler Berla utóda női kalapcég fizetése képtelen lett. Egyezsége törekszik.

Az ujvidék titeli vasút menetrendjének az érdekelt községek kívánalmának megfelelő megváltoztatása és harmadik vonatpár forgalombahelyezése iránt — mint levelezőnk írja — mozgalom indult meg, melyet *Szenz* János főszolgabíró lelkesen támogat.

A csajkás községek pöre. A csajkás községek és dr. *Csernyus* Pál ismeretes pörét december 16-án fogja tárgyalni az ujvidéki törvényszék. Dr. *Csernyus* keresetében ezeket az összegeket követeli:

Az iratok tanulmányozása és a tárgyalásokon való megjelenés körül felmerült készletadásom	2000 K
A határvidéki intézmény tanulmányozása a vonatkozó alaptörvények és rendeletek felkutatása az e körül felmerült időmulasztásom és munkadíjam	60.000 K
A vonatkozó iratok tanulmányozása, azok felkutatása, az így felmerült időmulasztásom és munkadíjam	60.000 K
A tárgyalásokon való megjelenésem körül felmerült munkadíjam és időmulasztásom	20.000 K
Összesen	142.000 K

Az elveszett pénztárca. Hercegszántói levelezőnk írja: Gorjanacz Marin a karapáncsai főhercegi uradalom munkavezető erdőőre, hogy a hét végén a napszamos munkásokat kifizelhessen aprópénz cseréjére és papírpénz beváltása céljából Béregre ment gyalogszerrel, majd találkozással a bőséges termés folytán bőven cukorrépával rakodó és terhüket a csatornai dereglyén hagyó kocikkal, egyik üres falusi kocsi falkapaszkodott, hogy annál hamarabb érje el a falut az esteledő időben. A papírpénzt a kabát felső zsebében helyezte el, míg az alsó zsebében kézzel fogta, hogy azt a súlyánál fogva lenehedező aprópénz fel ne borítsa. Utközben a kocsisal elbeszélgetve telt az idő s mire a faluba értek már egészen beesteledett. A kocsirol leszállva az erdőőr a korcsmároshoz, majd a kereskedőhöz ment aprópénzt cserélni. Midőn a kereskedőnek fizetni akar, ijedten veszi észre, hogy a felső zsebbe helyezett papírpénzt tartalmazó vastag pénztárca elveszett, nincs sehol. Rögtön a kocsihoz sietett, akivel a faluba kocsiút s a sötét estében a kocsiszékán heverve találta érintetlenül a börtárcát, benne hiánytalanul a pénzes banknóta. Ennek azért is megörült a szerencsés megtaláló, mivel ellenkező esetben az uradalomnak a kárt megtéríteni tartozott volna s így az egész vagyonát képező házacskája uszott volna a kártérítésen.

Véres baleset Gádoron. November 17-én este fél 8 órakor a gádori vasúti állomáson tolatás alkalmával Lakatos nevű vasúti szolgának mind a két lábát és egyik kezét levágta a vonat. Halála bekövetkezik rövidesen; négy gyermeke van, mind kicsinyek.

Tűz Temerinben. Temerinben e hó 15-én tűz volt, amelynek 2 ház melléképületeivel esett áldozatul. Szerencsére gyorsan érkezett segítség és a tüzet lokalizálták. A kár megtérült.

Elgázolta a saját kocsija. Balázsev György 62 éves béregi földmives, — mint levelezőnk írja — cukorrépát hordott a Ferenczcsatornán kikötött dereglyére. Mintegy 15 méter-mázsás terhet rakva a kocsijára elindult, hogy azt lovaival a csatornához vigye. Utja a töltésen vezetett lefelé, hol az út egy kicsit gödrös volt és ahol a lovakat a lejtőn lehaladva lassan kell hajtani. Talán nem ügyelt eléggé a lovakra, az a répával töltött zsák, melyen a kocsin ült, legurult alóla és ő vele együtt a lovak közé esett. A lovak ugyan nem bántották őt, hanem ehelyett a kocsikerék a bal lába szárán haladt át és azt összezsuzta és ketté törte. Eihívták hozzá nem — az orvost, hanem a *csontorakót*, aki a sérült össze-törött csontjait összerakta és bekötözte.

Szerkesztőségi üzenetek.

Dr. Cz. G. Topolya. Köszönjük a felvilágosító sorokat.
 Sz. F., Ujverbász. Mindkét irányban tett lekötelező szíveségét köszönjük.
 W. H., Bezdán. Nem kaptuk meg.
 D. L., Zenta. Köszönjük.
 Z. K., Ófuta. Kimerítő tájékoztatását köszönjük.
 Dr. K. S., Kula. Köszönjük a szíves intézkedést, de már jóval előbb más oldalról kaptuk meg a referátát.
 Dr. K. S., Ujvidék. A választ levélben adjuk meg.
 K. M. Kiskér. Köszönet mindkettőjüknek.
 Levelező, Szilbács. Néhány nap mulva irunk. Aggodalomra semmi ok.
 G. J., Eszék. Eddig technikai okokból nem lehetett. Bácskai, Zenta. Nem közölhetjük.
 Sz. M., Baja. Sorra kerül.
 Z. J., Baja. 12.500 a lakosság száma.
 W. H., Zombor. Nem került föl, tehát nem is intézkedtek.
 St. J., Budapest. Szerdán jött Budapestre mindkettő. Szombatig maradnak itt.
 L. T., Baja. Még nem végezte el.
 Gy. V., Topolya. Ha lehetséges, nagyon szívesen. „Erdő mélyén”. Nem használhatjuk.
 „Aktuális kérdések”. Nagy része idejét multa. Átdolgozva esetleg közreadjuk.
 V. I. A jövő hét elején.
 Szt. S., Zenta. Átadtuk. Néhány nap mulva Válaszol.

NYILT-TÉR.

SZULTÁNFORRÁS
 BŐR-ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
 GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ITAL.
 KIVÁLÓ HÚGYHAJTÓ ÉS HÚGYSZAVOLDÓ
 KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.
 Szabadkai főraktár Illés Antal gyógyszer-tárában. Telefon 271.

Borszéki
 GYÓGY-ÉS ÜDÍTŐVIZ
 A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
 KIRÁLYA!
 Szabadkai főraktár Illés Antal gyógyszer-tárában. Telefon 271.

Hirdetések.

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: **Hupfer Testvérek.**

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

A palánkai járás főszolgabirájától.

5578/kig. 1911. sz.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogvármegye palánkai járáshoz tartozó **Parrag** községében megüresedett

segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában előírt képesítésüket, valamint eddigi működésüket és a szerb nyelvben való jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. é. **december hó 10-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező, vagy hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Az állás javadalmazása: az állami kiegészítéssel együtt 1000 korona évi fizetés. A választás napját később fogom kitűzni.

Palánkán, 1911 november hó 16-án.

Zsigmond János,
főszolgabíró.

2788 sz.—kig. 1911.

Pályázati hirdetmény.

Tündéres községében üresedésben levő községi

végrehajtói állásra

pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. é. **december hó 7-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe véteteni nem fognak.

Az állás évi javadalmazása 480 korona készpénz.

Titel, 1911 november 17-én.

Payerle Nándor,
tb. főszolgabíró.

2—1

KÖHÖGÉS
 rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle pemetefü cukorbáknál!**
 Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.
 Az eredetiek minden egyes darabján rajta van a **RÉTHY** név
1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.

A palánkai járás főszolgabirájától.

5747/kig. 1911. sz.

Pályázati hirdetmény.

Bács Bodrog vármegye palánkai járáshoz tartozó és közel 4000 lakóssal bíró **Bácsstóváros** nagyközségében a volt községi orvosnak szabályai járásorvossá történt kinevezése folytán megüresedett

községi orvosi állásra

pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t. c. 7. §-ában előírt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **f. évi december hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később beérkező, vagy hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása: évi 1600 korona törzsfizetés, 800 koronáig emelkedhető és nyugdíjba beszámítandó 200 korona ötödéves korpótlék, évi 600 korona lakpénz (amíg a község a lakást természetben nem szolgáltatandja), a szabályrendeletileg megállapított rendelési, látogatási és egyéb díjak, végül a község által legújabbán megszavazott, de még törvényhatósági jóváhagyást igénylő évi 500 korona személyi pótlék.

A választás kitűzése iránt később fogok intézkedni.

Palánkán, 1911. évi november 16-án.

Zsigmond János,
főszolgabíró.

2—1

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter urnak f. é. október hó 19-én kelt 87642 sz. rendeletével a hódási állami komlótelep trágyázását engedélyezte, az ahhoz szükségeltető 500-ötszáz métermázsza friss

sertéstrágya szállítására

árlejtést hirdetek.

Felkérem mindazokat kik e trágyát szállítani hajlandók szíveskedjenek árajánlatukat (a berakó állomás) **november hó 30-ig** hozzám küldeni. A trágya december hóban szállítandó.

Hódás, 1911 november 10.

Wissinger Richárd
áll. komlótelep felügyelő.

2—2

== Legkitünőbb gyártmányu ==

20—7

Zongorák és Pianinók

készpénzért és részletfizetésre, legolcsóbban beszerezhetők

HAAS és WEISZ butor, kárpitos és zongoratermeiben **Baja**

a városházával szemben, a Bajavidéki Takarékpénztár épületében.

HIVATALOS

bélyegzőket pecsénymókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyantabélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítója.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
S Z A B A D K Á N.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

HUNGARIA-FÜRDŐ Z O M B O R.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

KOHN ARNOLD

sirkőraktára

Budapest, VII., Károly-körut 15.

Telefon (interurban) 18-76.

Ajánlja állandóan nagy rak-tárát siremlékekben a legegyszerűbbtől a legdíszesebb ki-vitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

TRAPPISTA

legjobb minőségű és tartós csemege-sajt, valamint

Ementáli sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készült
kilója 2-30 fillér.

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye).

A 4 kilót meghaladó rendelések ugyanezen árban postadíjmentesen küldetnek.

„Bácsmegeye“

Lapvezér:

borsodi és katymári

Latinovits Pál,

ny. főispán, orsz. képviselő.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „**Bácsmegeye**“ a 850.000 lakost számláló Bács-Bodrog megyének **legelterjedtebb** lapja. Mindenütt található, ahol a megyei közügyekért érdeklődnek.

A „**Bácsmegeye**“ a legalkalmasabb hirdetési organum, mert a vevőközönség olvassa s így a hirdetés eredménnyel jár.

Érdeklődőknek a kiadóhivatal

BUDAPEST, Teréz-körut 2. sz.

ad bővebb felvilágosítást.